

บทความวิจัย

“ นโยบายเปิดประเทศของเต็งเสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้น ”

โดย

นางสาวรัญชิตา โกสิทธิ์

รหัสนักศึกษา 05610896

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย	นโยบายเปิดประเทศของเต็งเสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต ของเมืองเซินเจิ้น
ผู้เขียน	รัชชิตา โกสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ ดร. พิภู บุชบก
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “นโยบายเปิดประเทศของเต็งเสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายเปิดประเทศของเต็งเสี่ยวผิง และเพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองเซินเจิ้นที่เป็นผลมาจากนโยบายเปิดประเทศ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นรองที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และนำเสนอในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของผู้คน ซึ่งจีนต้องการเปิดประเทศเพื่อพัฒนาสังคมที่ล้ำหลังให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัย โดยการดึงดูดทรัพยากรจากภายนอกเข้ามาพัฒนาภายในประเทศและเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อดึงเงินลงทุนและเทคโนโลยีต่างประเทศเข้ามาภายในประเทศ ซึ่งรัฐได้เลือกเมืองเซินเจิ้นให้เป็นเมืองนำร่องในการทดลองการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้ปัจจุบันเซินเจิ้นกลายเป็นเมืองอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและมีความโดดเด่นแห่งหนึ่งของจีน

คำสำคัญ : นโยบายเปิดประเทศ, เซินเจิ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง นโยบายเปิดประเทศของเต็งเสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้น เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์พิภู บุซบก อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า วิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจหากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

รัชชิตา โกลิทธิ

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ	ค
บทนำ.....	1
นโยบายสี่ทันสมัย	3
นโยบายเปิดประตู (open door policy) และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ.....	8
การเติบโตของเมืองเซินเจิ้นหลังได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ	12
ผลของการดำเนินนโยบายที่มีต่อการเติบโตของเมืองเซินเจิ้น	16
ภาพลักษณ์ของเมืองเซินเจิ้นในปัจจุบัน.....	17
บรรณานุกรม	20

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 1949 เหมา เจ๋อตุง ผู้นำประเทศจีน ได้ดำเนินนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยึดตามแนวทางสังคมนิยม เพื่อให้สังคมจีนกลายเป็นสังคมนิยมแบบเต็มรูปแบบ อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะภายหลังการดำเนินนโยบายก้าวกระโดดครั้งยิ่งใหญ่ (Great Leap Forward) ที่สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจให้กับจีนอย่างหนักจนกระทั่งหลิวเส้าฉีและเติ้งเสี่ยวผิงได้เข้ามาปฏิรูปแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ จนเศรษฐกิจฟื้นตัว แต่ดำเนินการได้ไม่นานก็เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ภายใน จนนำไปสู่เหตุการณ์ปฏิวัติวัฒนธรรมที่สร้างความบอบช้ำให้กับจีนยุคใหม่เป็นเวลานานหลายปี จีนยังคงเป็นประเทศที่ไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของตนเองได้เต็มศักยภาพ กระทั่งเมื่อเหมาเจ๋อตุงถึงแก่อสัญกรรม และเติ้งเสี่ยวผิงกลับเข้าสู่อำนาจทางการเมือง จึงมีการปฏิรูปประเทศอย่างขนานใหญ่ เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศให้พัฒนาก้าวหน้าทัดเทียมประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามนโยบายสี่ทันสมัย ซึ่งการผลักดันนโยบายสี่ทันสมัยให้เกิดผลเร็วยิ่งขึ้นนั้น จะต้องมีการคลี่คลายการตั้งกีดกันการลงทุนจากต่างประเทศด้วยการดำเนินนโยบายเปิดประตู (open door policy) ซึ่งเป็นการเปิดประเทศเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ อนุญาตให้ประเทศต่างๆรวมทั้งประเทศทุนนิยมเข้าไปตั้งโรงงานหรือลงทุนร่วมกับจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสินค้าส่งออกไม่ใช่เปิดประเทศจีนให้กับสินค้าต่างชาติ รัฐบาลได้เริ่มเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) ขึ้นในค.ศ. 1979 มีทั้งหมด 4 เขต คือเซินเจิ้น (Shenzhen) จูไห่ (Zhuhai) ซานโถว (Shantou) และเซี่ยเหมิน (Xiamen) ทั้ง 4 เขตนี้อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลของมณฑลกว่างตง (Guangdong) และมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) (พศวีร์ เทียบคุณ, 2558: 79-80)

เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ตั้งขึ้นมานั้น เซินเจิ้น (Shenzhen Special Economic Zone: SSEZ) นับได้ว่าเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศจีน เดิมเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ติดชายแดนฮ่องกง จากเมืองหมู่บ้านชาวประมงที่มีประชากรเพียง 30,000 คน และมีพื้นที่ประมาณ 2,000 ตารางกิโลเมตร สามารถพัฒนามาเป็นเมืองที่ทันสมัย ก้าวหน้าอยู่ในระดับต้น ๆ ของเอเชีย และสร้างรายได้จากการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การอนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศลงทุนในกิจการที่ถือหุ้น 100 % การให้นักลงทุนเข้าถึงที่ดินและโครงสร้างพื้นฐานโดยการให้เช่า 99 ปี และการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติสามารถส่งกำไรกลับต่างประเทศได้ ส่งผลให้เงินลงทุนต่างประเทศที่ไหลเข้ามานั้นเน้นการลงทุนธุรกิจที่ใช้แรงงานและดำเนินการขนาดเล็ก รวมถึงรายได้จากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่รัฐบาลกลางกว่า 200,000 ล้านหยวนต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546: 159)

โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เซินเจิ้นมีความสำคัญและประสบความสำเร็จมากที่สุดเป็นเพราะเซินเจิ้นอยู่ใกล้กับฮ่องกง จึงได้เปรียบด้านคมนาคม การติดต่อสื่อสาร นักธุรกิจต่างชาติจึงให้ความสนใจมาลงทุนในเขตนี้มาก (พศวีร์ เทียบคุณ, 2548: 80) รวมถึงรัฐบาลกลางจีนได้ให้สิทธิในการออกนโยบายพิเศษแก่เมืองเซินเจิ้นในฐานะเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่ช่วยให้สามารถเริ่มการสร้างสภาพแวดล้อมที่เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเมือง มีโครงสร้างพื้นฐานในเมืองและมีทำเลที่มีศักยภาพที่พร้อมรองรับการพัฒนา การบริหารงานโดยรัฐบาลของเซินเจิ้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาและปฏิรูปการดำเนินงานอยู่เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546: 162)

จากการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้เซินเจิ้นได้รับการพัฒนาจากเมืองธรรมดาสู่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจทางภาคใต้ของประเทศจีน ที่มีความโดดเด่นทางด้านอุตสาหกรรมไฮเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้เซินเจิ้นยังเป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และเป็นแหล่งรวมรวมสำนักงานใหญ่ของบริษัทด้านไอทีและเทคโนโลยีระดับโลก ซึ่งจากผลการรายงานผลดำเนินการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองเซินเจิ้นในปี ค.ศ.2010 เซินเจิ้นมีมูลค่าการค้ากับต่างประเทศถึง 2.97 ล้านเหรียญสหรัฐ เซินเจิ้นได้กลายเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น (เฉลิมพงศ์ ตั้งบริบูรณ์รัตน์, ปิยนุช ประสาทัมมารณ, เจตนา เหล่ารักวงศ์, มปป.)

จากความสำคัญของการเปิดประเทศที่มีต่อการเติบโตของเมืองเซินเจิ้นดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “นโยบายเปิดประเทศของตั้งเสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้น” เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จของนโยบายเปิดประเทศที่ส่งผลให้เมืองเซินเจิ้นเจริญเติบโตมาจนถึงยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบายเปิดประเทศของตั้งเสี่ยวผิง
2. เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองเซินเจิ้นที่เป็นผลมาจากนโยบายเปิดประเทศ

1.นโยบายสี่ทันสมัย

หลังการปฏิวัติวัฒนธรรมและพัฒนาประเทศแบบพึ่งพาตนเองอย่างเข้มงวด จีนประสบกับปัญหาเศรษฐกิจหยุดชะงัก ผลผลิตภาคการเกษตรตกต่ำ เกิดทุพภิกขภัย ส่งผลให้ประชากรได้รับความเดือดร้อนไปทุกแห่งหน ในช่วงปลาย ค.ศ.1978 เด็งเสี่ยวผิงเล็งเห็นถึงปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องเร่งปฏิรูปและฟื้นฟูประเทศอย่างเร่งด่วน จึงเสนอให้ใช้นโยบาย 4 ทันสมัย เพื่อดำเนินการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆรวมถึงประกาศนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศจีน

การปฏิรูปประเทศดำเนินการไปโดยมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาประเทศให้ทันสมัยทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นพัฒนาประเทศจีนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการทหาร นอกจากนี้ยังดำเนินการเปิดประเทศเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจ เปิดรับการลงทุนจากภายนอกประเทศ ยกกระตือรือร้นการผลิตภายในประเทศให้เพิ่มขึ้น เน้นการเปิดเสรีทางการค้าและลดข้อจำกัดการค้า การลงทุน ภายใต้เศรษฐกิจเสรีนิยมใหม่ รวมถึงมีการเปิดประเทศเพื่อรองรับเงินให้ทันสมัยทัดเทียมกับประเทศตะวันตก และเพื่อพัฒนาจีนจากประเทศด้อยพัฒนาเป็นประเทศพัฒนาระดับกลาง

ด้านเกษตรกรรม

หลังเปิดประเทศรัฐบาลมุ่งปฏิรูปเศรษฐกิจโดยให้ความสำคัญกับภาคการเกษตรและธุรกิจท้องถิ่น เป็นอันดับแรก เนื่องจากต้องการแก้ปัญหาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำและฟื้นฟูเศรษฐกิจในชนบท นอกจากนี้ภาคการเกษตรยังเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจหลักของจีนที่มีส่วนช่วยกระตุ้นการขยายตัวของเศรษฐกิจและเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ใช้เปิดประตูเศรษฐกิจจีน รัฐบาลเริ่มทดลองปฏิรูปการเกษตรครั้งแรกใน ค.ศ.1976 โดยเริ่มที่มณฑลซื่อชวน (Sichuan) และมณฑลอานฮุย (Anhui) รัฐบาลได้เริ่มปรับโครงสร้างการผลิตในชนบทและยกเลิกการผลิตแบบเก่า โดยยุบระบบคอมมูน เนื่องจากปัญหาของระบบทำให้ประชาชนไม่ได้รับค่าจ้างที่สอดคล้องกับผลการผลิตที่ใครทำมากหรือน้อยก็ได้ค่าจ้างเท่ากันทุกครัวเรือน ส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำงาน และหันมาสนใจที่ทำงานบนที่ดินแปลงเล็กของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ดินไม่เกิน 3 - 4 ไร่โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน ภายหลังจาก ค.ศ. 1980 รัฐบาลได้เปลี่ยนมาใช้ระบบความรับผิดชอบ (Responsibility system) ภายใต้ระบบความรับผิดชอบจะแยกการผลิตและการบริหารออกจากกันโดยบริหารให้จัดแบ่งหน่วยงานในชนบทออกเป็นตำบลและหมู่บ้านซึ่งเทียบเท่าคอมมูน ในด้านการผลิตรัฐได้ส่งเสริมให้มีการจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรแต่ละครัวเรือน โดยการให้เกษตรกรแต่ละครัวเรือนเช่าที่นาจากกองผลิต โดยต้องผลิตและส่งออกผลผลิตให้รัฐตามโควตาที่รัฐกำหนด ส่วนผลผลิตส่วนที่เหลือ รัฐได้อนุญาตให้เกษตรกรนำไปขายที่ตลาดได้อย่างอิสระและยังมีนโยบายลดการรับซื้อผลผลิตลงเรื่อยๆ เพื่อให้เกษตรกรขายผลผลิตในตลาดเสรีในราคาที่สูงกว่าได้มากขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ให้ชาวนาและมีกรรมสิทธิ์ในผลผลิตส่วนตนที่เพิ่มขึ้นและมีแรงจูงใจในการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ตั้งแต่ ค.ศ. 1979 อัตราการเติบโตของการผลิตภาคการเกษตรสูงถึงร้อยละ 9.9 ต่อปี

นอกจากนี้รัฐยังปรับสัญญาเช่าที่นาจากกองผลิตที่ในระยะแรกจากสัญญาเช่าที่มีระยะเวลา 2-3 ปี ต่อมาได้ขยายเป็น 15 ปีและ 30 ปี และในช่วง ค.ศ. 1985 ได้มีกฎหมายอนุญาตให้มีการรับมรดกการเช่าที่ดินจากครอบครัวได้ และผลกำไรที่ได้จากผลผลิตสามารถนำกำไรนั้นมาเป็นทุนในการผลิตส่วนตัวของตนได้ นอกจากนี้รัฐบาลยังสนับสนุนการพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยการหาเครื่องมือทางการเกษตร จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปรับปรุงอุตสาหกรรม และบริการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร

การปฏิรูปเศรษฐกิจไม่เพียงแต่กระตุ้น GDP ของจีนให้มีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดด แต่ยังช่วยเพิ่มการออมของผู้คนในชนบท โดยเงินออมได้ถูกฝากเข้าไปในสถาบันการเงินท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ และมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวมากขึ้น นอกจากนี้ภาษีอากรที่เก็บจากภาคการเกษตรและส่วนแบ่งของผลผลิตที่เกษตรกรต้องจ่ายแก่ภาครัฐ ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและรัฐสวัสดิการของท้องถิ่นต่างๆด้วย ส่วนในด้านการเติบโตของผลผลิตภาคการเกษตรในค.ศ. 1978 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9 จาก 156.7 พันล้านหยวนเป็น 451.0 พันล้านหยวนในปีค.ศ.1985 ซึ่งธัญพืชส่งออกที่สำคัญที่สุดของจีนคือ ข้าว รองลงมาคือ ข้าวสาลี จีนผลิตข้าวได้สูงสุดถึง 178.1 ล้านตัน เทียบกับที่ผลิตได้ในปีค.ศ. 1978 แต่ในปี ค.ศ.1985 ผลผลิตกลับลดลงเหลือเพียง 379 ล้านตัน ส่วนหนึ่งเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก และเกษตรกรหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นซึ่งให้รายได้ที่สูงกว่า เนื่องจากรัฐบาลได้ยกเลิกผูกขาดการรับซื้อธัญพืช และจำกัดปริมาณรับซื้อใน ค.ศ.1986

กล่าวได้ว่าหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจอัตราการเติบโตของภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก แม้ในภายหลังเงินจะประสบกับภัยธรรมชาติร้ายแรง จนทำให้ผลผลิตภาคการเกษตรลดลง แต่การปฏิรูปภาคการเกษตรยังคงดำเนินต่อไป โดยมีระบบความรับผิดชอบ (Responsibility system) เป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ รวมถึงมีการใช้ระบบกลไกราคาและภาษีมาใช้ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ถือเป็น การปฏิรูปการเกษตรระดับรากฐานส่งเสริมให้เกษตรกรแต่ละครัวเรือนเป็นหน่วยครัวเรือนที่เข้มแข็ง นับเป็นความสำเร็จของการปฏิรูปที่กระจายอำนาจจากคอมมูนมาเป็นของเกษตรกรอย่างแท้จริง

ด้านอุตสาหกรรม

ก่อนการปฏิรูปอุตสาหกรรม ภาคอุตสาหกรรมประสบปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความไม่สมดุลเชิงโครงสร้าง การเชื่อมประสานงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการขาดแรงจูงใจในการทำงานของแรงงาน เนื่องจากลักษณะงานในสมัยนั้นเป็นลักษณะงานที่มาจากส่วนกลางเป็นหลัก รัฐวิสาหกิจต่างขาดอำนาจในการตัดสินใจ กรรมการและคนงานขึ้นตรงกับรัฐบาลโดยตรง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าและทันสมัย เต็มเสียวิงเล็งเห็นถึงปัญหาที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข จึงมีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจเกิดเป็นระบบคู่ขนาน

ในช่วงแรกของการปฏิรูปอุตสาหกรรม รัฐบาลการควบคุมที่เข้มงวดและได้นำระบบความรับผิดชอบมาใช้ มีการปฏิรูปองค์กร เพิ่มการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานมากขึ้น และจัดตั้งบริษัทเครื่องจักรกล การเกษตรให้เป็นศูนย์ประสานงานกับมณฑลต่างๆ หลังการปฏิรูปได้เกิดระบบหนึ่งขึ้นมาเรียกว่า “ระบบคู่ขนาน” ซึ่งคือการใช้ระบบวางแผนควบคุมไปกับระบบตลาด ในส่วนของระบบวางแผนรัฐบาลจะมีหน้าที่ในการควบคุมส่วนกลาง ส่วนฝั่งเศรษฐกิจระบบตลาด มีอุปสงค์อุปทานในกลไกตลาดเป็นตัวกำหนดเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงคิดวิธีแก้ปัญหาต่างๆ โดยแนวทางแรกคือ รัฐบาลได้เริ่มปรับสมดุลโครงสร้างอุตสาหกรรม แต่ประสิทธิภาพในการปรับสมดุลระหว่างอุตสาหกรรมต่างๆ อยู่ในระดับที่ต่ำมาก ส่งผลให้สินค้าบางชนิดขาดแคลนอย่างหนัก เช่น สินค้าเกษตร รัฐจึงวางแผนเพิ่มเงินลงทุนให้แก่ภาคการผลิตมากขึ้น เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนและถูกนำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมหนัก ในภายหลังรัฐยังนำระบบความรับผิดชอบมาใช้ในการจัดการ ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก แนวทางที่สองคือ รัฐบาลกระจายอำนาจบริหารจัดการเพื่อปรับปรุงการเชื่อมประสานงาน โดยระบบเดิมนั้นใช้การบริหารจัดการแบบแนวตั้ง รัฐมนตรีจะเป็นฝ่ายตรวจสอบการทำงานแต่ละโรงงานและทำหน้าที่เชื่อมประสานกระทรวงเหล็ก แต่ด้วยความที่ไม่คำนึงถึงตำแหน่งภูมิศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากร ทำให้ไม่สามารถจัดการขนส่งให้มีต้นทุนที่เหมาะสมได้ รัฐบาลจึงเปลี่ยนมาบริหารจัดการแบบแนวนอน โดยการกระจายอำนาจการปกครองในระดับมณฑล เพื่อให้แต่ละมณฑลเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตและกระจายทรัพยากรของตนเองได้ ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว แนวทางที่สามคือ รัฐบาลสร้างแรงจูงใจให้กับแรงงาน โดยการรณรงค์ทางการเมืองให้แรงงานทุกคนมีรายได้เท่ากับงานที่ตนได้รับ รวมถึงให้ที่ทำงานทุกแห่งให้รางวัลแก่แรงงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแรงงาน เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน และกำหนดให้วิสาหกิจที่ได้รับคัดเลือกให้ทำการผลิต สามารถเก็บผลกำไรจากส่วนเกินไว้ได้ นอกจากนี้ธนาคารของรัฐยังมีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม โดยธนาคารแห่งชาติเงินกลายเป็นผู้กำหนดนโยบายส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา การลงทุนจากต่างประเทศ ส่งเสริมการให้กู้เงินสำหรับลงทุนของวิสาหกิจในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม สนับสนุนการปรับปรุงโรงงานให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยให้ทุนแก่ภาคอุตสาหกรรม โดยจัดทำเป็นการออกไปหุ้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการตั้งตลาดหุ้นในเวลาต่อมา (พศวีร์ เทียบคุณ, 2552 : 76)

จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปนั้นเริ่มต้นจากการถ่ายโอนอำนาจการจัดการให้แก่รัฐวิสาหกิจ แล้วค่อยขยายอำนาจการจัดการทรัพยากรและการตั้งราคา ในช่วงแรกของการปฏิรูปรัฐได้นำระบบความรับผิดชอบมาใช้ ปฏิรูปองค์กรต่างๆ มีการสร้างแรงจูงใจให้แก่พนักงาน เพื่อเพิ่มการผลิต ในช่วงปฏิรูปก็ได้เกิดเป็นระบบคู่ขนานขึ้นมาจนต่อมาได้เปลี่ยนจากระบบคู่ขนานมาเป็นเศรษฐกิจระบบตลาดอย่างเต็มตัว มีการกระจายรายได้ให้กับผู้คนทุกระดับชั้น

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมการสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถูกละเลยจากสังคม เศรษฐกิจไม่พัฒนาเท่าที่ควร แต่เมื่อเติ้งเสี่ยวผิงเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้นำอีกครั้ง เขาได้ให้การสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เติ้งเสี่ยวผิงมองว่า การศึกษาเป็นการวางรากฐานความรู้ และความสามารถ รวมถึงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้และการพัฒนาตัวเองของผู้คน มีการส่งนักศึกษาไปเรียนต่อต่างประเทศ โดยนักศึกษาเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องกลับมาใช้ทุนรัฐบาลแต่สามารถทำงานอิสระได้ มีการเชื้อเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาให้ความรู้และประสบการณ์แก่คนในประเทศ โดยเฉพาะนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และนักศึกษาวิศวกรรม ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1977 เติ้งเสี่ยวผิงรับหน้าที่ดูแลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีการอนุมัติให้งบประมาณและเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ รวมทั้งได้กำหนดแนวทางพัฒนาประเทศว่า “วิทยาศาสตร์และการศึกษา จะพาชาติรุ่งเรือง” เพื่อให้จีนมีบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมมากพอที่จะป้อนสู่ภาคการผลิต ต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ.1978 เติ้งเสี่ยวผิงได้เรียกประชุมระดับชาติเกี่ยวกับงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้แนวทางการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจจีนให้ทันสมัย โดยพลังที่ทำให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นคือ กำลังคนที่มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สันติ ตังรพีพากร 2544 : 37) นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไว้ดังนี้ เพื่อการเลื่อนระดับความสำเร็จของนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่ละสาขาอาชีพ เพื่อเพิ่มจำนวนนักวิทยาศาสตร์ จากการศึกษาที่จีนผลิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้จีนกลายเป็นผู้ผลิตอันดับ 1 ของโลก ในปี 2007-2012 รัฐบาลจีนทุ่มทุนพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมเป็นเงิน 872,900 ล้านหยวน อัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 ต่อปี คิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP เท่ากับร้อยละ 1.4 ในปี 2012 เพิ่มขึ้นสัดส่วนต่อ GDP เท่ากับร้อยละ 1.97 จากปี 2007-2012 มีการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งมีมูลค่าสูงถึง 13.4 ต่อปี และเป็นประเภทการผลิตแนวหน้าของเศรษฐกิจ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่ ยารักษาโรคชีวภาพ อุปกรณ์การผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง (นิมยม รัฐอมฤตและคณะ 2563 : 93,94) และเป็นนวัตกรรมที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังต้องลดการใช้พลังงานและมลภาวะเพื่อปกป้องระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม โดยรัฐบาลได้กำจัดโรงงานถลุงเหล็กที่ล้ำสมัย ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และยังได้ทำการปรับปรุงคุณภาพของอากาศและสิ่งแวดล้อมเพิ่มการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก

จะเห็นได้ว่า เติ้งเสี่ยวผิงนั้นให้ความสำคัญและสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก มีการดำเนินแนวทางต่างๆ เพิ่มบุคลากรในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หาผู้เชี่ยวชาญต่างๆจากต่างประเทศมาอบรมให้กับนักศึกษาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ มีการเปิดเขตเศรษฐกิจเพื่อดึงเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ พัฒนาขีดความสามารถของวิทยาศาสตร์ ปกป้องระบบนิเวศน์และลดมลภาวะจากการผลิตของโรงงาน ปัจจุบันประเทศจีนมีกิจการด้าน

อวกาศ การสื่อสาร ยานอวกาศ รถไฟฟ้าความเร็วสูง และมีดาวเทียมที่เรียกว่า “ดาวเหนือ” เพื่อการเดินทางอวกาศ เป็นต้น ความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีของจีนนั้นสามารถช่วยพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนให้ดีขึ้น

ด้านการป้องกันประเทศ

ตั้งแต่เสี้ยวผิงตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทกองทัพ จึงทำการปฏิรูปกองทัพเพื่อเน้นรักษาความมั่นคงของชาติซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญต่อเสถียรภาพและความคงอยู่ของชาติ จึงได้พยายามควบคุมกองทัพสร้างแนวร่วม และสัมพันธ์มิตรกับผู้นำเหล่าทัพ และทำให้อาชีพทหารเป็นอาชีพที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง กิจกรรมทางธุรกิจ และสามารถทำหน้าที่ปกป้องเอกราชและอธิปไตยของแผ่นดินอย่างเต็มที่และมีพลัง โดยกำหนดกลยุทธ์ในการป้องกันประเทศเป็น 3 ลักษณะ (กองทัพจีนบนเส้นทางสู่ความทันสมัย 2528 : 77) ประการแรกคือ การปลดเกษียณและลดจำนวนหน่วยงานกองทัพในภูมิภาค สนับสนุนคนหนุ่มให้เข้ามาทำงานในตำแหน่งผู้บัญชาการแทน รวมถึงลดจำนวนตัวแทนจากเหล่าทัพในคณะกรรมการการเมือง และคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ ประการที่สองคือ การตัดทอนกำลังหรือยกเลิกมณฑลทหารเดิม โดยรวมมณฑลทหาร 8 แห่งเข้าด้วยกัน ดังนี้ มณฑลทหารเฉิ่นหยาง ,ปักกิ่ง, กวางตุ้ง ยังคงไว้ จีหนานรวมกับอุ๋ฮั่น หลานโจวรวมกับเฉิงตู นานกิงรวมเข้ากับคุนหมิง ประการที่สาม คือ พัฒนาทางทหารเงินให้ทันสมัยใน 3 มิติที่สำคัญ คืออุปกรณ์ทันสมัย การสื่อสารที่ทันสมัย และยุทธศาสตร์ทันสมัย นอกจากนี้ตั้งแต่เสี้ยวผิงยังต้องดำเนินมาตรการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนกับทหารเพื่อหาทางควบคุมกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรวฒิ ปัดไธสง 2528 : 77)

ในกลางปี 1978 กองทัพมีวิธีการใหม่ในการคัดเลือกทหารที่จะมาดำรงตำแหน่งสูงของกองทัพ โดยต้องผ่านการอบรมทางทหารแทนการอบรมทางการเมือง เนื่องจากตั้งแต่เสี้ยวผิงต้องการลบล้างแนวคิดของเหมา เจ๋อตุงที่เคยปลูกฝังไว้กับทหารที่มีอายุ และเห็นว่ากองทัพปลดแอกเป็นศูนย์รวมของผู้ที่มีความคิดซ้าย ซึ่งเป็นอุปสรรคของการดำเนินนโยบายปฏิรูป การที่มีกองทัพที่ใหญ่ขึ้นเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจีน

เหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการปฏิรูปกองทัพได้เกิดขึ้นด้วยกันถึงสองครั้ง ครั้งที่ 1 ในปี 1997 เป็นปีที่มีการประชุมใหญ่สมัชชาพรรค ครั้งที่ 15 โดยในปีนั้นมีการมีการผ่านพรบ.การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (The National Defense Law) ออกมาใช้ครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีน โดยเนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือการแยกกองทัพออกจากการเมือง โดยมีฐานะทางนิตินัยยอมรับ และการให้พรรคคอมมิวนิสต์มีอำนาจในการควบคุมกองกำลังทหาร ประกอบกับการให้อำนาจฝ่ายพลเรือนมีสิทธิ์ในการควบคุมกองทัพได้อย่างจริงจังมากขึ้น ครั้งที่ 2 คือในปี 1998 มีการประชุมใหญ่สภาประชาชนในเดือนมีนาคม

ด้วยเรื่อง การดึงทหารออกจากธุรกิจ โดยลดทอนและเลิกบทบาทกองทัพในการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ

จะเห็นได้ว่าความสำเร็จของการปฏิรูปการทหารของเติ้งเสี่ยวผิงคือ การลดบทบาทของทหารโดยดึงทหารออกจากธุรกิจ ลดทอนบทบาทของกองทัพในการดำเนินธุรกิจ และล้มล้างแนวคิดเดิมของเหมาเจ๋อตง วิธีการการลดบทบาทของทหารของเติ้งเสี่ยวผิงนั้นไม่ได้ส่งผลให้ทหารที่มีอายุรूसีกว่าตัวเองถูกปลด แต่ได้ทำการโอนสังกัดทหารไปเป็นพลเรือนในกระทรวงรถไฟ และการก่อสร้างหรือตำรวจ เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสาธารณูปโภค สิ่งก่อสร้างอื่นๆ และยังให้ช่วยให้ประเทศพัฒนาอย่างรวดเร็วขึ้น ขณะเดียวกันจีนได้พยายามปรับปรุงกองทัพให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเน้นการพัฒนาและนำเข้าเทคโนโลยีทางทหารระดับสูงที่จำเป็น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาวุธที่มีเทคโนโลยีระดับสูง และนำเข้ามาจากรัสเซีย เช่น เครื่องบินขับไล่สกัดเพดานบินสูง (มิก 31) และเครื่องบินขับไล่ SU-27(พทวิร์ เทียบคุณ, 2552 : 79)

กล่าวได้ว่าจากการดำเนินการปฏิรูปจีนในช่วงทศวรรษ 1980 เป็นการวางพื้นฐานเศรษฐกิจแบบใหม่ของจีน และเป็นช่วงเรียนรู้และปรับตัว โดยจุดเด่นของการปฏิรูปนี้คือ การนำระบบความรับผิดชอบหรือระบบสัญญามาใช้พัฒนาภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม มีการเปิดประเทศเพื่อดึงเงินลงทุนต่างชาติเข้ามาพัฒนาประเทศ เน้นการติดต่อแลกเปลี่ยนกับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ รวมถึงมีการก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นเมืองนำร่องทางเศรษฐกิจให้มีความโดดเด่นทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ถือได้ว่าการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนในช่วงทศวรรษแรกนี้ ทำให้เศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรดีขึ้น และยังส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ รวมถึงค่านิยมในสังคมอีกด้วย

2.นโยบายเปิดประตู (open door policy) และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ก่อนการเปิดประเทศใน ค.ศ.1978 จีนดำเนินนโยบายก้าวกระโดดครั้งใหญ่ โดยพยายามเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมให้กลายเป็นอุตสาหกรรม แต่่นโยบายดังกล่าวกลับล้มเหลวและสร้างผลกระทบต่อสังคมจีนอย่างรุนแรง ภายหลังจากสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อ ค.ศ. 1949 ได้เพียง 5 ปีจีนดำเนินนโยบายปิดประเทศและโอนกิจการของเอกชนมาเป็นของรัฐทั้งหมด ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างช้า ๆ ประกอบกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจหลายประการตลอดทศวรรษ 1960-1970 ทำให้เศรษฐกิจจีนได้รับความกระทบกระเทือนเป็นอย่างมาก ภายหลังจากการกลับสู่เส้นทางอำนาจ เติ้งเสี่ยวผิงเล็งเห็นถึงปัจจัยที่จะทำให้เศรษฐกิจจีนพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงดำเนินการเปิดประเทศเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ เทคโนโลยี และผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ มาพัฒนาประเทศให้เติบโตและสอดคล้องกับนโยบายสี่ทันสมัยและเพื่อวางรากฐานเศรษฐกิจจีนให้มั่นคง ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

(Special Economic Zones) เพื่อติดต่อกับประเทศตะวันตกและประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะนักลงทุนจากชาวอเมริกัน ยุโรป ญี่ปุ่น

2.1 นโยบายเปิดประเทศ

เป็นการเปิดประเทศเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศและรับเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ จากต่างประเทศเข้ามาเร่งพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ภายหลังจากได้ออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนร่วมระหว่างจีนกับต่างชาติเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1979 จนกระทั่งเดือนเมษายน ค.ศ.1982 จีนได้อนุมัติการลงทุนร่วมในโครงการต่างๆมากกว่า 1,000 โครงการ รวมมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 2,900 ล้านดอลลาร์ ต่อมาในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1982 จีนจัดประชุมเรื่องการลงทุนต่างประเทศที่เมืองกวางโจว โดยการประชุมได้รับการสนับสนุนจากองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ได้สร้างโอกาสให้จีนได้มีการลงทุนกับต่างชาติมากขึ้น โดยมีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) 4 แห่ง ในช่วง ค.ศ.1979-1980 คือ เซินเจิ้น (Shenzhen) จูไห่ (Zhuhai) และซัวเถา (Shantou) ในมณฑลกวางตุ้ง เซี่ยเหมิน (Xiamen) มณฑลฝูเจี้ยน ซึ่งอนุญาตให้ประเทศต่างๆโดยเฉพาะชาติตะวันตกเข้ามาตั้งโรงงานหรือร่วมลงทุนกับจีน โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญ ซึ่งนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องปฏิบัติตามคือ การลงทุนของต่างชาติต้องไม่ทำลายอธิปไตยของจีน ไม่ขัดกับกฎหมายจีน สอดคล้องต่อความต้องการของจีน และไม่ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษต่อประเทศจีน

2.1.1 ผลจากการปฏิรูปและเปิดประเทศ

ในทศวรรษ 1980 การปฏิรูปและเปิดประเทศในช่วง 10 ปีแรกส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อจีนเป็นอย่างมาก ทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การลงทุนการค้าและต่างประเทศและล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยมในสังคมและการดำรงชีวิตของผู้คน

2.1.1.1 เศรษฐกิจ การปฏิรูปเศรษฐกิจส่งผลต่อเศรษฐกิจจีนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเกษตรกรรม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการลงทุนจากต่างประเทศ ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นการขยายตัวอย่างสูงของเศรษฐกิจจีน (ศิริพร ดาบเพชร 2557 : 40) นอกจากนี้การลงทุนจากต่างประเทศก็มีส่วนสำคัญในการขยายตัวของเศรษฐกิจ ในช่วงของการเปิดประเทศมีโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐบาลจีนและต่างชาติถึง 40,000 โครงการ ซึ่งเป็นการลงทุนในภาคการก่อสร้างปัจจัยพื้นฐาน การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมถ่านหิน พลังงานไฟฟ้า การขนส่ง และโทรคมนาคม(กระทรวงต่างประเทศ 2541 : 1)

2.1.1.2 ค่านิยมในสังคม ผู้คนให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมากขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และความสะดวกสบาย เยาวชนถูกปลูกฝังให้มีการศึกษาสูงโดยการไปเรียนต่อ

ต่างประเทศเพื่อนำความรู้กลับมาช่วยพัฒนาประเทศ และต้องการมีสถานะทางสังคมสูง มีเงินเดือนสูง และมีอาชีพที่มั่นคง

2.1.1.3 วิถีชีวิตของผู้คน ผู้คนเริ่มทำธุรกิจส่วนตัวเล็กๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านขนม มีการขายสินค้าให้กับชาวต่างชาติที่เข้ามาภายในประเทศ และมีร้านสำหรับคนต่างชาติโดยเฉพาะคือ ร้านมิตรภาพ มีการปฏิรูประบบขนส่ง เนื่องจากเมื่อก่อนมีเพียงแค่เส้นทางรถไฟเข้าเมือง ทำให้ชาวบ้านต้องเดินหรือใช้จักรยานเข้าไปในเมือง จึงมีการเพิ่มเส้นทางคมนาคมต่างๆ ตัดถนนใหม่และมีการนำรถประจำทางเข้ามาใช้ ทำให้เวลาเดินทางเข้าไปในเมืองใหญ่ผู้คนเดินทางสะดวกขึ้น

2.2 การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

2.2.1 ความเป็นมาของเขตเศรษฐกิจ

หลังพัฒนาประเทศอย่างพึ่งพาตนเองแบบเคร่งครัดและต้องเผชิญกับการปฏิวัติวัฒนธรรม เศรษฐกิจจีนย่ำแย่ลงเป็นอย่างมาก ผู้นำของจีนตั้งเล็งเห็นจึงต้องการพัฒนาจีนให้ทันสมัยทัดเทียมกับชาติตะวันตก จึงมีการพัฒนาจีนโดยมุ่งพัฒนา 4 ด้าน ด้านเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการป้องกันประเทศ มีการใช้มาตรการให้สิทธิพิเศษทางภาษีให้กับนักลงทุนต่างชาติ เป็นเครื่องมือในการสร้างบรรยากาศส่งเสริมการลงทุน เพื่อสนับสนุนการลงทุนจากต่างชาติ รวมถึงให้สิทธิพิเศษทางการค้าในเรื่องของการนำเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ การนำเข้าวัตถุดิบ การนำเข้าชิ้นส่วนประกอบ การส่งออกสินค้าสำเร็จรูป การได้รับส่วนลดและยกเว้นในเรื่องภาษี ดุลบัญชีเงินตราต่างประเทศและการโอนกำไรออกนอกประเทศ สิทธิการใช้ที่ดิน และการพักอาศัยของนักธุรกิจต่างชาติ ครอบครัวและผู้ติดตาม เป็นต้น โดยมีการออกกฎหมาย Joint Ventures Law เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างชาติ สามารถร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการชาวจีน นำเข้าเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับจีน รัฐบาลจีนยังได้จัดทำแผนปฏิรูปเศรษฐกิจ (Readjustment Economy) ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการผลักดันให้นโยบายที่ทันสมัยประสบผลสำเร็จ โดยสาระสำคัญประการหนึ่งของแผนดังกล่าวคือการถ่ายโอนอำนาจด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลกลางให้แก่รัฐบาลท้องถิ่น

2.2.2 วัตถุประสงค์ของเขตเศรษฐกิจ

เพื่อนำเข้าสินค้าและผลิตสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศ และนำเข้าเทคโนโลยี เงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ เปิดการแข่งขันการผลิตเป็นระบบเสรี เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน รวมถึงใช้เป็นแหล่งทดลองเพื่อใช้กับการปกครองเกาะฮ่องกงและมาเก๊า ถือเป็นเขตพื้นที่ให้กับสังคมภายนอกเกิดการหลั่งไหลเข้าออกของผู้คน ทั้งนักธุรกิจ นักศึกษา นำมาสู่การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านต่างๆ โดยในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีการดำเนินการดังนี้

1.ดำเนินการโดยเน้นการลงทุนจากต่างประเทศ ทำการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก โดยดำเนินธุรกิจที่มีทั้งแบบร่วมทุน ร่วมมือระหว่างจีนกับต่างประเทศ และดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับต่างประเทศเป็นหลัก

2.การดำเนินการในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปตามกลไกตลาด

3.นักธุรกิจที่เข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับสิทธิพิเศษ โดยการสร้างแรงจูงใจด้านภาษี

4.การบริหารภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต่างไปจากเขตภายในของจีน

2.2.3 มาตรการที่ใช้ส่งเสริมการพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1.ดำเนินการจัดหาเงินทุนจากทุนต่างชาติเป็นสำคัญ

2.องค์ประกอบสำคัญทางเศรษฐกิจเกิดจากวิสาหกิจ “เงินทุน 3 ส่วน” คือ ทุนต่างชาติ ทุนจีนโพ้นทะเล และทุนฮ่องกง มาเก๊า)

3.มีการกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากการปรับตัวตามกลไกตลาดภายใต้การชี้นำและรัฐบาลเป็นสำคัญ

4.เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การบริการด้านการเงิน และการบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

2.3 เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ.1980 ตั้งอยู่ทางชายฝั่งทางตอนใต้ของประเทศจีน ติดกับแม่น้ำจูเจียง (Pearl River) ทางทิศตะวันตกและใกล้กับฮ่องกง เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศจีนโดยตั้งขึ้นตามกฎหมายของมณฑลกว่างตุ้งโดยตั้งเสี่ยวผิงมีความประสงค์จะให้เป็นเศรษฐกิจพิเศษแม่แบบของจีนในการเปิดประเทศจีนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นมีการจัดการอุตสาหกรรมครบวงจรมีการแข่งขันกันในสินค้าประเภทต่าง ๆ เช่น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก อาหาร เป็นต้น เดิมเมืองเซินเจิ้นประกอบด้วย 6 เขต มีพื้นที่ประมาณ 2,000 ตร.กม.ต่อมาในปี ค.ศ.1980 รัฐบาลจีนได้มีการทดลองระบบเศรษฐกิจแบบตลาด โดยตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นขึ้นกำหนดให้ 4 เขตของเมืองเซินเจิ้นเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ หลัวหู ฝูเถียน หนานซานและเหยียนเถียน มีพื้นที่ประมาณ 400 ตร.กม. และอีก 2 เขต ได้แก่ เปาอัน และหลงก้งอยู่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ(เฉลิมพงค์ ตั้งบริบูรณ์รัตน์ และ เจตนา เหล่ารักวงศ์,มปป.)

เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นจัดเป็นเขตเศรษฐกิจนำร่องสำหรับนโยบายการปฏิรูประบบเศรษฐกิจอย่างเต็มรูปแบบที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับการพัฒนาพื้นที่อื่นหรือเขตเศรษฐกิจอื่นๆได้ โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้นั้นได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลกลางเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีเขตอุตสาหกรรมซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลท้องถิ่นเป็นหลัก มีฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่มั่นคงและเน้นการผลิตภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก แม้ว่าจะมีเขตอุตสาหกรรมเกิดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดการพัฒนาและเติบโตได้เท่าที่ควร ดังนั้นรัฐบาลจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปเศรษฐกิจอื่นๆให้ประสบความสำเร็จ

กล่าวได้ว่าเขตเศรษฐกิจเซินเจิ้นนั้นมีความโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาไปสู่การเป็นเมืองนำร่องแห่งแรกของการปฏิรูปเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเมืองได้ มีการนำเข้าเงินทุนและเทคโนโลยีใหม่ๆจากต่างประเทศเข้ามาพัฒนาเทคโนโลยีของจีน นอกจากนี้การบริหารของรัฐบาลที่มีการพัฒนาและดำเนินการอยู่สม่ำเสมอส่งผลให้การดำเนินการต่างๆมีความโปร่งใสอยู่เสมอ รวมถึงการทำธุรกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีความไม่ซับซ้อนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา

3. การเติบโตของเมืองเซินเจิ้นหลังได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของเมืองเซินเจิ้น

เซินเจิ้นเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของมณฑลกว่างตุงประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองชายแดนทะเลทางใต้ที่อยู่ตรงข้ามกับเกาะฮ่องกง มีพื้นที่ประมาณ 2,020 ตารางกิโลเมตร โดยเซินเจิ้นแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ เขตเมืองเซินเจิ้น เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น และเขตมณฑลเซินเจิ้น ลักษณะภูมิศาสตร์ของเซินเจิ้นเป็นเนินเขาโดยมีที่ราบที่ราบเป็นจุดด้านหนึ่งติดกับฮ่องกง อีกด้านหนึ่งติดกับทะเลจีนใต้ เซินเจิ้นมีแม่น้ำลำธารมากกว่า 160 สาย และมีชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรยาวถึง 230 กิโลเมตร ส่วนสภาพภูมิอากาศ เซินเจิ้นมีพื้นที่ติดชายทะเลทำให้มีฝนตกชุก และมีแสงแดดเกือบตลอดทั้งปี สภาพอากาศจึงอบอุ่นแบบชายทะเลเขตร้อน ฤดูร้อนกินเวลา 6 เดือน อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีราว 22.3 องศาเซลเซียส สูงสุด 36.6 องศา ต่ำสุด 1.4 องศา ฤดูฝนอยู่ในช่วงราวเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน ฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วงอาจมีพายุไต้ฝุ่นเป็นบางครั้ง ชาวเซินเจิ้นนิยมพูดภาษาผู้ทงฮั่ว (Putonghua) เพราะเป็นภาษาถิ่นที่คนแถวนั้นส่วนใหญ่รู้จัก โดยเฉพาะชนชั้นกรรมาชีพ สำหรับบุคคลที่มีความสามารถด้านภาษาจะสามารถพูดได้ถึง 3 ภาษา คือ ภาษากวางตุง (Mandarin) ภาษาจีนกลาง (Cantonese) ซึ่งเป็นภาษาราชการและภาษาอังกฤษ

เริ่มแรกเซินเจิ้นเป็นเพียงหมู่บ้านเล็กๆที่มีที่ดินว่างเปล่า ชาวบ้านที่อยู่ใกล้ทะเลทำอาชีพเป็นชาวประมงเป็นหลัก ส่วนชาวบ้านที่อยู่บริเวณที่ราบลุ่มเป็นเกษตรกรปลูกข้าวและทำสวนลีนจี ซึ่งเป็นพืชเขตเศรษฐกิจที่ขึ้นชื่อของเซินเจิ้น และมีบางส่วนที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ แต่การทำอาชีพทั้งสองอย่างนี้ไม่สามารถทำให้ชาวบ้านมีฐานะที่มั่นคงและดีขึ้น ด้วยความที่เซินเจิ้นมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมแก่การพัฒนาเป็นเมืองเศรษฐกิจ อยู่ใกล้ชิดกับฮ่องกงซึ่งเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษที่มีความเจริญ จึงถูกเปลี่ยนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน เพื่อเป็นแหล่งส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญไปยังต่างประเทศ เซินเจิ้นถูกสร้างให้เป็นเหมือนพื้นที่ทดลองแบบ Capitalism แบบสังคมนิยมของจีน และลักษณะที่ตั้งถูกเลือกเพื่อเป็นแหล่งดึงดูดอุตสาหกรรมต่าง ๆ จากฮ่องกงให้เข้ามาลงทุนจนในที่สุดกลายเป็นเมืองอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีขนาดใหญ่ บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำ ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

หลังจากเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เงินทุนต่างประเทศ เทคโนโลยีได้หลั่งไหลเข้ามาในเมืองเซินเจิ้น นักลงทุนมีความสนใจที่จะมาร่วมลงทุนเนื่องจากเซินเจิ้นมีนโยบายทางภาษีที่รองรับการเข้ามาทำงานของคนต่างชาติ ก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี มีการหลั่งไหลของวัฒนธรรมภายนอกเข้ามาภายในประเทศ แต่ไม่ได้ปรากฏวัฒนธรรมที่โดดเด่นมากนัก แต่มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเกิดขึ้น เนื่องจากการเข้ามาของคนต่างชาติซึ่งนำพาวัฒนธรรมเข้ามาในพื้นที่นี้ด้วย ทั้งในแง่ของรสนิยมการบริโภคและการใช้ชีวิต เช่น วัฒนธรรมบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดส์ ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ นอกจากนี้เซินเจิ้นเคยได้รับการประกาศรางวัลจากภาคสื่อมวลชนและอุตสาหกรรมว่าเป็นเมืองที่มีการขับเคลื่อนมากที่สุดทางเศรษฐกิจ (The Most Dynamic City in Economic Development) และเป็นเมืองที่ต้อนรับดีที่สุดสำหรับคนงานที่โยกย้ายถิ่นฐาน (The Most Welcomed City for Migrant Workers) โดยเฉพาะผู้อพยพจากต่างประเทศ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 80 % ของประชากรทั้งหมดในเมืองเซินเจิ้น เซินเจิ้นมีผู้อพยพถิ่นฐานเข้ามาประกอบอาชีพต่างๆ อีกทั้งมีชนกลุ่มน้อยจำนวนไม่น้อย จนปัจจุบันเซินเจิ้นได้กลายเป็นเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดของจีน

ในด้านการศึกษา ก่อน ค.ศ.1980 เซินเจิ้นไม่มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีเพียงระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับสูงสุดที่มีอยู่ในเมือง แต่เมื่อเซินเจิ้นได้รับเลือกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงมีความต้องการคนที่มีวิชาชีพจำนวนมาก มีการเปิดสอนระบบสองภาษาจำนวนมากเพื่อรองรับลูกหลานของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้ลูกหลานชาวจีนในพื้นที่บางส่วนได้ประโยชน์จากการเข้าศึกษาในโรงเรียนด้วย การกำหนดเขตเศรษฐกิจทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก นอกจากรัฐยังส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในเมือง เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้น รวมถึงส่งเสริมเพิ่มคุณภาพของประชากรด้วยการสนับสนุนการศึกษาและทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเติบโตมาเป็นประชากรที่มีคุณภาพที่ดี และทำให้คนที่มีการศึกษา มีความพร้อมในการใช้ภาษาสามารถติดต่อกับชาวต่างชาติแล้วนำความสามารถทางภาษาตรงนี้มาพัฒนาประเทศได้

ปัจจุบันวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเซินเจิ้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ที่อยู่อาศัยได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นสมัยใหม่มากขึ้น มีอสังหาริมทรัพย์เกิดขึ้นจำนวนมาก โดยเฉพาะบ้านหรู จากข้อมูลของบริษัทอสังหาริมทรัพย์ราคาบ้านหรูในเซินเจิ้นที่มีอัตราการเติบโตแซงหน้าเมืองใหญ่ในหลายๆประเทศทั่วโลก

เนื่องจากรัฐบาลต้องการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของเมืองเซินเจิ้นจาก ชาวเซินเจิ้นส่วนใหญ่มีอาชีพที่หลากหลาย เนื่องจากพัฒนาการของการบริโภคในภาคอุตสาหกรรมและงานบริการของจีนในทศวรรษหลังได้มีส่วนช่วยทำให้เกิดอาชีพแปลกใหม่ขึ้นจำนวนมาก เช่น ตำแหน่งผู้จัดการงานเลี้ยงที่บ้าน นักวางแผนทริปท่องเที่ยว นักพัฒนากลยุทธ์ด้านสื่อ เป็นต้น รวมถึงมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะวิศวกร และเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม ในด้านการท่องเที่ยวเซินเจิ้นมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ 1.เมืองจำลองจีน (Splendid China) เกิดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่า 5,000 ปีของจีนได้รวดเร็วภายใน 1 วัน มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมจีนและจัดแสดงงานหัตถกรรมอันประณีตสวยงาม 2.หมู่บ้านวัฒนธรรม (China Folk Culture Villages) เป็นหมู่บ้านที่จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตดั้งเดิม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าต่างๆที่อยู่ในมณฑลของจีน ทั้งการแต่งกาย การดำรงชีวิต และที่อยู่อาศัย 3.หลอวูซีตี้ (Lowu City) เป็นแหล่งซื้อสินค้าพื้นเมืองและสินค้าเลียนแบบแบรนด์เนมหลายชนิด ทั้งกระเป๋า รองเท้า นาฬิกา เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องประดับ เป็นต้น สินค้าที่นี้บางส่วนผลิตเพื่อส่งออกขายไปยังเกาะฮองและต่างประเทศ

เซินเจิ้นจัดว่าเป็นไข่มุกทางเศรษฐกิจแห่งสำคัญทางตอนใต้ของประเทศจีน และเป็นแหล่งรวมความทันสมัยแห่งหนึ่งในมณฑลกวางตุ้ง นอกจากนี้เมืองเซินเจิ้นยังเป็นชุมทางขนส่งและคมนาคมที่สำคัญทั้งทางทะเลและอากาศทางตอนใต้ของประเทศ โดยเฉพาะการเข้าออกของสินค้าตู้คอนเทนเนอร์ที่บริเวณท่าเรือเมืองเซินเจิ้น มีปริมาณมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และเป็นอันดับ 6 ของโลก สำหรับท่าอากาศยานในเมืองเซินเจิ้นก็ติดอันดับ 1 ใน 4 สนามบินใหญ่ของประเทศด้วย

3.2 พัฒนาการของเมืองเซินเจิ้น หลังจากดำเนินนโยบายเปิดประเทศและก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ รัฐได้ดำเนินการแบ่งการบริหารจัดการเซินเจิ้นเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ช่วงที่ 1 ปี 1997-1992 มีการสร้างเมืองเซินเจิ้นให้เป็นเขตการแปรรูปเพื่อการส่งออกของจีน ซึ่งส่วนใหญ่นักลงทุนในช่วงแรกจะเป็นนักลงทุนจากประเทศฮ่องกง ไต้หวัน และจากแถบประเทศเอเชีย ในสมัยการประชุมที่ 15 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1980 และโดยที่เติ้งเสี่ยวผิงประสงคให้ เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นเป็นแม่แบบในการเปิดประเทศเพื่อการพัฒนา จึงมักถูกเรียกว่า “The Testing Bed of Deng Xiaoping’s Reform and Opening Up” เน้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญจำนวนมากเข้ามาในเมืองและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในเมือง พัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการแปรรูปสู่อุตสาหกรรมบริการและการออกแบบ เซินเจิ้นกลายเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมระดับต้นที่ผลิตนวัตกรรมเทคโนโลยีและสินค้าไฮเอนด์ ส่งผลให้เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ท่าเรือ โรงงานไฟฟ้า ถนน การคมนาคม

ช่วงที่ 2 ปี 1992-2002 คณะมนตรีมีมติให้เมืองเซินเจิ้นมีอำนาจตรากฎหมายและระเบียบต่างๆ ภายในเขตเศรษฐกิจขึ้นโดยการถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นคืนให้แก่เมืองเซินเจิ้น เมืองเซินเจิ้นจึงเป็นองค์การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นในปัจจุบัน หลังจากนั้นเซินเจิ้นก้าวเข้าสู่การเป็นเมืองธุรกิจ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ระดับโลก ส่งผลให้มี

การลงทุนและเทคโนโลยีจากบริษัทระหว่างประเทศขนาดใหญ่ ยกระดับอุตสาหกรรมการผลิตของเซินเจิ้น เน้นเงินทุนและเทคโนโลยีระดับสูง เช่นอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม และในปี 2001 จีนได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกในลำดับที่ 143 เพื่อต้องการเข้าถึงตลาดในต่างประเทศได้ง่ายขึ้นทำให้จีนต้องเปิดตลาดภายในประเทศให้กับสินค้าจากต่างประเทศ ทำให้เป็นผลดีต่อการค้าระหว่างประเทศของจีน

ช่วงที่ 3 ปี 2003-2012 เซินเจิ้นเปลี่ยนมาใช้ระบบเศรษฐกิจกลไกตลาดแบบสังคมนิยมทั้งประเทศ ทำให้เซินเจิ้นไม่มีข้อได้เปรียบจากการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้เมืองยังประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากรที่ดิน พลังงาน และน้ำจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเซินเจิ้นจึงต้องส่งเสริมนวัตกรรม โดยสนับสนุนอุตสาหกรรมเชิงกลยุทธ์ เช่น อุตสาหกรรมชีวภาพ อินเทอร์เน็ต พลังงานรูปแบบใหม่ ไอทียุคใหม่ เป็นต้น

ช่วงที่ 4 ปี 2013-2018 เซินเจิ้นประสบความสำเร็จในการก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมระดับสูง โดยเป็นผลจากนโยบายส่งเสริมด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ จึงทำให้เซินเจิ้นมีเงินทุนและมีบุคลากรที่มีความสามารถ เกิดสตาร์ทอัพเป็นจำนวนมาก อุตสาหกรรมนวัตกรรมใหม่ของเซินเจิ้นยังสามารถดึงดูดทรัพยากรในระดับโลกได้ เห็นได้จากปี 2012 – 2017 ตัวเลขธุรกิจสินค้าไฮเทคเพิ่มขึ้น 3.9 เท่า เติบโตปีละ 12.2% จาก 413 พันล้านหยวนเป็น 735 พันล้านหยวน คิดเป็น 32.8% ของตัวเลข GDP และธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเซินเจิ้นกว่า 2,000 บริษัทลงทุนในกว่า 120 ประเทศในทุกภูมิภาคทั่วโลก รวมถึงแบรนด์ที่รู้จักกันดีอย่าง Huawei ZTE CIMC และ BYD ที่เป็นผู้นำด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี ขยายเครือข่ายธุรกิจและการผลิตไปทั่วโลก

การพัฒนาในช่วง 10 ปีแรกเงินทุนต่างประเทศส่วนใหญ่ที่ไหลเข้าประเทศจะเน้นการลงทุนไปที่ธุรกิจที่ใช้แรงงานและมีการดำเนินงานที่มีขนาดเล็ก ส่งผลให้ช่วงปี 1993-2000 ของการพัฒนาเมืองเซินเจิ้น เป็นการพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยรัฐบาลเมืองเซินเจิ้นใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การเป็นระบบเศรษฐกิจ จาก “headquarter” ด้วยการเชิญชวนบริษัทข้ามชาติย้ายบริษัทแม่ให้มาอยู่ในเซินเจิ้น โดยการสร้างแรงจูงใจ ใช้กลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้เซินเจิ้นยังมีนโยบายที่สนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันของเมืองเซินเจิ้นดังนี้ 1.การอนุญาตให้ลงทุนในกิจการที่ถือหุ้น 100% จากนักลงทุนจากต่างประเทศ 2.สามารถให้นักลงทุนเข้าถึงทุนทางที่ดินและโครงสร้างพื้นฐานได้ด้วยการให้เช่า 99 ปี 3.การอนุญาตให้บริษัทต่างชาติสามารถส่งกำไรกลับประเทศตนเองได้ 4.การส่งเสริมนโยบายนำเข้าและการส่งออกการผลิตสินค้า 5.การปรับปรุงให้กฎหมายแรงงานมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อดึงดูดแรงงานเข้ามาทำงาน การพัฒนาเมืองเซินเจิ้นนอกจากจะทำให้เซินเจิ้นกลายเป็นเมืองแห่งเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ยังทำให้เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมภายนอกด้วย มีอาชีพใหม่ๆเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้คนในเมืองเซินเจิ้นมองเห็นถึงโอกาสในความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมบริการ ในปี 2008 อุตสาหกรรมโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ คิดสัดส่วนเป็น 50 % ของอุตสาหกรรมทั้งหมดในเซินเจิ้น โดยบริษัทและผู้ประกอบการในเซินเจิ้นมีการพัฒนาเทคโนโลยีและมีสร้างผลิตภัณฑ์ของตัวเอง ในปี 2012 เซินเจิ้นหันมาสนใจการลงทุนพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งการลงทุนดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เซินเจิ้นเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ต่อมาในปี 2018 บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านเทคโนโลยีอย่าง Huawei บริษัทที่ผลิต

สมาร์ทโฟน แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครือข่าย และอุปกรณ์โทรคมนาคม สามารถสร้างรายได้ 3.4 ล้านล้านบาท และกำไร 278,000 ล้านบาท Tencent บริษัทที่ผู้ให้บริการวางระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายสำหรับองค์กรเป็นหลักในปี 2018 มีรายได้ 1.5 ล้านล้านบาท และกำไร 375,000 ล้านบาท ในด้านการลงทุน เซินเจิ้นเป็นที่น่าสนใจสำหรับต่างชาติโดยในปี 1979 เซินเจิ้นได้รับเงินลงทุนจากต่างประเทศกว่า 153.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี 2006 เซินเจิ้นได้รับเงินลงทุนจากต่างประเทศถึง 3.27 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปัจจุบันเซินเจิ้นกลายเป็นศูนย์กลางของเขตเศรษฐกิจใหม่ (กวางตุ้ง – ฮ่องกง – มาเก๊า) หรือ Greater Bay Area ภายใต้กรอบข้อตกลงเพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างกวางตุ้ง – ฮ่องกง – มาเก๊า และยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่บริษัทข้ามชาติสัญชาติจีนที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก เช่น Huawei, Tencent, DJI, ZTE, BYD, Ping An Bank, China Merchants Bank, Vanke & Hytera

4..ผลของการดำเนินนโยบายที่มีต่อการเติบโตของเมืองเซินเจิ้น

เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นกลายเป็นเมืองที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในบรรดาเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เนื่องจากแรงผลักดันของรัฐบาลที่ต้องการสร้างเซินเจิ้นให้เป็นเมืองนำร่องทางเศรษฐกิจที่มีความโดดเด่นในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เซินเจิ้นกลายเป็นเมืองที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีน และเป็นเมืองที่มีผลผลิตทางเศรษฐกิจต่อหัวของประชากรอยู่ในระดับสูงสุดของประเทศ

เนื่องจากเซินเจิ้นอยู่ติดกับเกาะฮ่องกง ในช่วงแรกของการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษมีนักธุรกิจจากเกาะฮ่องกงเข้ามาในเซินเจิ้นเป็นหลัก ทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาจากฮ่องกงโดยตรง ฮ่องกงกลายเป็นทุนสำคัญที่จะพัฒนาจีนให้เติบโตและเจริญก้าวหน้า การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนชาวฮ่องกงจึงทำให้เซินเจิ้นเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมืองเกิดการขยายตัว บ้านเรือนจำนวนมากถูกรื้อทิ้ง หลายพื้นที่ถูกลื้อทิ้งเพื่อสร้างโครงการสาธารณูปโภค อาคารสมัยใหม่ และเริ่มเกิดเขตเมืองเก่าเมืองใหม่ในหลายพื้นที่ (ศิริพร ดาบเพชร 2557 : 63) เกิดสถานบันเทิง ห้างสรรพสินค้ามากมาย ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น แรงงานจากทั่วประเทศต่างเดินทางเข้ามาทำงานในเซินเจิ้นเป็นจำนวนมาก เป็นทั้งแรงงานฝีมือ แรงงานรับจ้างในโรงงาน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก รัฐบาลพยายามวางโครงสร้างพื้นฐานของเซินเจิ้นโดยการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นระบบสมัยใหม่ สร้างมาตรฐานให้บริการทางการแพทย์ ส่งเสริมการเป็นเมืองแห่งการออกแบบ แฟชั่นและการกีฬาและปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมโดยเน้นการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีที่มีคาร์บอนต่ำและนำพลังงานกลับมาใช้ใหม่ มีการพยายามพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของอุตสาหกรรมการผลิต มีการผลิตสินค้าโดยการลอกเลียนแบบสินค้าที่มีคุณภาพสูงโดยต้อยอดและพัฒนาเป็นสินค้านวัตกรรม ด้วยเหตุนี้เซินเจิ้นจึงกลายเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยองค์ความรู้ และกลุ่มผู้ที่มีความสามารถจึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนา ต้อยอดองค์ความรู้ให้ได้ เข้าไปศึกษาและเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจ นอกจากนี้เซินเจิ้นยังเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมภายในประเทศและเป็นศูนย์กลางทางด้านข้อมูลที่มีการใช้ wifi ครอบคลุมทุกพื้นที่ นักลงทุนต่างชาติได้มองเห็นศักยภาพและเข้ามาลงทุนตั้งโรงงานประกอบอุตสาหกรรมเบาและอุตสาหกรรมไฮเทค ทำให้ใน

ปัจจุบันเมืองเซินเจิ้นได้เป็นแหล่งรวมสำนักงานใหญ่ของบริษัทด้านไอทีและเป็นฐานการผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงของโลก ในส่วนของกาคมนาคมรัฐได้ขยายท่าเรือทางใต้ของเซินเจิ้นที่อยู่ติดกับฮ่องกง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการขนย้ายตู้คอนเทนเนอร์สินค้า โดยในปลายปี 2000 เซินเจิ้นมีท่าเรือ 128 แห่ง รวมถึงท่าจอดเรือพิเศษ 10 ท่า มีท่าเรือที่มีปริมาณการขนส่งสินค้ามากเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากท่าเรือเซี่ยงไฮ้ และท่าเรือสิงคโปร์ จนในปัจจุบันเซินเจิ้นเริ่มผลักดันโครงการใหม่ๆ โดยเปิดบริการสถานีตู้จักรยะในเขตท่าเรือหนานซานและเริ่มก่อสร้างสถานีตู้คอนเทนเนอร์ขึ้น

จะกล่าวได้ว่าเหตุผลที่ทำให้เซินเจิ้นมาได้ไกลขนาดนี้คือการที่รัฐบาลจีนทุ่มทุนมหาศาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อต้องการสร้างเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงของจีน การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดทำให้งบประมาณภาครัฐ เงินลงทุนเอกชน แรงงานทักษะสูงๆ ไหลเข้ามาสู่เซินเจิ้นเป็นจำนวนมาก จนปัจจุบันเซินเจิ้นกลายเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของจีนอย่างแท้จริง

5.ภาพลักษณ์ของเมืองเซินเจิ้นในปัจจุบัน

ภาพลักษณ์ในอดีตเซินเจิ้นเป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงเล็กๆที่มีประชากรราวสามหมื่นกว่าคน มีที่ดินว่างเปล่าเป็นจำนวนมาก การคมนาคมในเมืองค่อนข้างลำบากเนื่องจากไม่มีรถประจำทางให้บริการ ผู้คนจึงต้องเดินเท้าและขี่จักรยานเข้าไปเมือง สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจเอื้ออำนวยให้สภาพความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ยากจน แต่ปัจจุบันเซินเจิ้นเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง เซินเจิ้นกลายเป็นต้นแบบของการพัฒนาให้กับเมืองอื่นๆและเป็นเมืองแห่งเทคโนโลยีที่ติดอันดับเมืองที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก

ปัจจุบันเซินเจิ้นเปลี่ยนภาพลักษณ์จาก “เมืองแห่งสินค้าก๊อปปี้” เป็น “เมืองแห่งสินค้าเทคโนโลยีระดับสูง” ที่สำคัญของจีนและเป็นเมืองแห่ง Creative Design ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลโลก มีโครงการอสังหาริมทรัพย์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งบ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังผลักดันเซินเจิ้นให้เป็น “ซิลิคอนวัลเลย์แห่งเอเชีย” โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจระดับนานาชาติ ดังนั้นในแผนพัฒนาเมืองเซินเจิ้นปี 2011-2015 จึงได้วางกลยุทธ์การเติบโตใหม่เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน โดยมีแนวคิดที่จะทำให้เซินเจิ้นเป็น “Silicon Valley” โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าที่มุ่งเน้นนวัตกรรม ส่งเสริมให้พัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ และพลังงานใหม่ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต และภาคบริการ รวมทั้งมีการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเงินที่ดีเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสถาบันการเงิน ลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจทางการเงิน เซินเจิ้นยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเมืองแห่งการออกแบบ หรือ City of Design ในเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกหรือ ‘UNESCO Creative Cities Network’ (UCCN) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ

สนับสนุนการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ครอบคลุม 7 สาขาสร้างสรรค์ เช่น ศิลปะพื้นบ้าน สื่อศิลปะ ภาพยนตร์ การออกแบบ การทำอาหาร วรรณกรรม และดนตรี ผู้คนจึงมีความสามารถในการออกแบบและมีบริษัท ออกแบบเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการการออกแบบเพื่อแลกเปลี่ยนระหว่างนัก ออกแบบจีนและต่างประเทศ

5.1 ด้านเศรษฐกิจและสังคม ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เซินเจิ้นได้รับเลือกให้เป็นเมืองหลวงของ Greater Bay Area ซึ่งมีความหมายทั้งด้านภูมิศาสตร์ และการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของจีนได้ ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของ Greater Bay Area มีมูลค่าราวๆ 1.34 ล้านล้านดอลลาร์ ในปี 2030 คาดว่า จะเพิ่ม 3 เท่าเป็น 4.6 ล้านล้านดอลลาร์ แรงผลักดันของรัฐบาลที่ต้องการให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยสูงขึ้น ทำให้มีการผลักดันในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อใช้ในการผลิตและภาค บริการ มีการใช้ระบบการค้าแบบ e-commerce มากขึ้น เพื่อใช้ในการจ่ายสินค้าและบริการในโลกออนไลน์ นอกจากนี้เซินเจิ้นยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินของจีนทางตอนใต้ที่สำคัญ ซึ่งเป็นการดึงดูดนักลงทุนจาก ต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนภายในประเทศอีกด้วย เกิดการหมุนเวียนเงินลงทุนภายในประเทศ ปัจจุบันเซินเจิ้น มีประชากร 12.5 ล้านคน และเป็น 1 ใน 5 เมืองที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเร็วที่สุดของจีน โดยระหว่าง ค.ศ.2012 - 2017 เซินเจิ้นมีอัตราการเติบโตของ GDP กว่า 72% ในปี 2021 เซินเจิ้นมี GDP เกิน 3 ล้าน หยวนหรือราว 15.7 ล้านล้านบาท

5.2 ด้านสิ่งแวดล้อม เซินเจิ้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยสนับสนุนให้ รถสาธารณะทุกคันในเมืองใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งหมด มีการวางผังเมืองให้มีพื้นที่สีเขียวกระจายอยู่ทั่วไป มี สวนสาธารณะ ถนนสองข้างทางมีต้นไม้ใหญ่ทำให้ร่มรื่นน่าเดิน สะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน

5.3 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เซินเจิ้นเป็นที่ตั้งของธนาคารยีนแห่งชาติ (China National Gene Bank : CNGB) แห่งแรกและแห่งเดียวของจีนที่ได้เก็บรวบรวมตัวอย่างยีนของมนุษย์ พืช สัตว์และ จุลินทรีย์ไว้มากถึง 11.3 ล้านตัวอย่าง ซึ่งปัจจุบันเซินเจิ้นมีจำนวนบริษัทเทคโนโลยีระดับสูงกว่า 16,900 บริษัท มากเป็นอันดับ 2 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่งเท่านั้น

5.3 ด้านการคมนาคม เซินเจิ้นมีระบบขนส่งมวลชนที่ครอบคลุมทั่วทุกเขต โครงสร้างโลจิสติกส์ที่ แข็งแรง เนื่องจากรัฐได้วางแผนสร้างระบบขนส่งมวลชนไว้อย่างดี เช่น รถไฟฟ้าใต้ดิน รถเมล์ โดยจ่ายค่า โดยสารผ่านบัตร Shenzhen Tong ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งรถไฟฟ้าใต้ดินและรถเมล์ ส่วนสนามบินของเซินเจิ้นมี ขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับผู้โดยสารมากกว่า 50 ล้านคนต่อปี และมีเฮลิคอปเตอร์แท็กซี่รับส่งระหว่างท่า อากาศยานเซินเจิ้น เป้าอันและเขตผู้โดยสารซึ่งเป็นย่านธุรกิจใจกลางเมือง รวมถึงมีท่าเรือ

กล่าวได้ว่า เซินเจิ้นพัฒนาและเติบโตเป็นเมืองแห่งเทคโนโลยีที่เต็มไปด้วยนักลงทุนต่างชาติและเศรษฐกิจ หนาใหม่จำนวนมาก กลายเป็นเมืองต้นแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจอื่นๆ เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญ

กับคุณภาพชีวิตของประชาชน รัฐจึงกำหนดแผนพัฒนาเมืองต่างๆ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะภายในเมืองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมไบโอเทคโนโลยี พลังงานสะอาด เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และเป็นเมืองแห่งศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งรัฐบาลจีนมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาเมืองเซินเจิ้นให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ด้วยความร่วมมือของประชาชนภายในเมืองก็เป็นแรงผลักดันที่ทำให้เซินเจิ้นมาถึงทุกวันนี้ได้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า หลังการเปิดประเทศของจีนรัฐได้ทำการปฏิรูปเศรษฐกิจและนำนโยบายที่ทันสมัยมาพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งการปฏิรูปในครั้งนี้ส่งผลต่อภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการป้องกันประเทศ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อพลวัตทางสังคม วิถีชีวิตและค่านิยมของคนจีน การจะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าและมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรืองจำเป็นต้องอาศัยเงินลงทุนจากต่างประเทศ จึงก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมา โดยเลือกเมืองเซินเจิ้นเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรก การเปิดประเทศจึงส่งต่อการเจริญเติบโตของเมืองเซินเจิ้นโดยตรง

หลังได้รับเลือกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษรัฐบาลจีนพยายามผลักดันให้เซินเจิ้นเป็นเมืองนำร่องทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ประกอบกับเซินเจิ้นมีทำเลที่ตั้งใกล้ชิดกับเกาะฮ่องกงทำให้ได้รับอิทธิพลความเจริญทางจากฮ่องกง นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามายังประเทศต่างให้ความสนใจที่จะลงทุนให้เซินเจิ้นเป็นหลัก เซินเจิ้นกลายเป็นต้นแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ แรงผลักดันของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาเซินเจิ้นทำให้เกิดแผนพัฒนาเมืองต่างๆ มุ่งเน้นการเกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ นอกจากนี้รัฐให้ความสำคัญและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนภายในเมืองโดยพัฒนาระบบคมนาคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาเซินเจิ้นให้เป็นเซินเจิ้นก้าวกระโดดที่เป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงไปสู่เมืองที่มีความโดดเด่นในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เป็นศูนย์กลางการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของโลก จนปัจจุบันเซินเจิ้นกลายเป็นเมืองเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญของจีน

บรรณานุกรม

นิยม รัฐอมฤต และคณะ. (2563). **รัฐกับการแก้ปัญหาความยากจนในบริบทของจีน : ภายใต้อารมณ์ของ**

คณะอนุกรรมการแก้ปัญหาความยากจน. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

พศวีร์ เทียบคุณ. (2548). “**บทบาททางการเมืองของตั้งเสี่ยวผิง ค.ศ.1949-1997.**” สารนิพนธ์

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพโรจน์ วงศ์วุฒิวัฒน์. (2530). **เศรษฐกิจจีนยุคสี่ทันสมัย.** กรุงเทพฯ: ธนาคารกรุงเทพ.

วันรักษ์ มิ่งมณีคิน. (2548). **สารานุกรม เศรษฐกิจจีน.** กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ

สมภพ มานะรังสรรค์. (2547). **จีน ยุคเศรษฐกิจร้อนแรงและภัยคุกคามจากฟองสบู่.**

กรุงเทพฯ: สถาบันวิถึทรรศน์

ศิริพร ดาบเพชร. (2558). **พลวัตจีนภายใต้ 40 ปี นโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ(รายงาน**

ผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2560). **เศรษฐกิจจีน : ปริศนาความท้าทายและอนาคต = Demystifying the**

Chinese economy. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชซิ่ง

ออนไลน์

กูรูรอบรู้เซินเจิ้น การเดินทางในเมืองเซินเจิ้น. (2561). เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้

จาก <https://blog.eimport.in.th/shenzhen/transportation-shenzhen/#.YjVvMnpBxPZ>

คณะผู้จัดทำผู้เข้ารับอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่ ในระบบราชการไทยรุ่น ๒๒. (2560). **บทที่ 2**

ข้อมูลการศึกษาดูงาน. เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2564. เข้าถึงได้จาก

https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/raayngaanklum_tpth._part_3.pdf

ปิยนุช ประสาทัมมาภรณ์. (ม.ป.ป.) **Shenzhen** เมืองนวัตกรรมที่สำคัญของสาธารณรัฐประชาชนจีน.

เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2564. เข้าถึงได้จาก

<https://api.dtn.go.th/files/v3/5e533645ef4140636c7caa7c/download>

พัฒนาการของเมืองเซินเจิ้นในช่วง 40 ปี. (2563). เข้าถึงเมื่อ 17 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้จาก

<https://thaibizchina.com/article/40years-shenzhen/>

เซินเจิ้นเผย GDP ปี 2021 ทะลุ 3 ล้านล้านหยวน. (2565). เข้าถึงเมื่อ 17 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้จาก

https://www.xinhuathai.com/china/259499_20220131

เซินเจิ้น นิวลुक จากเมืองก๊อปปี้เมืองเก่งในเทคและดีไซน์. (2565). เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้

จาก <https://onceinlife.co/new-shenzhen>

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2560). **เศรษฐกิจจีน : ปริศนาความท้าทายและอนาคต = Demystifying the**

Chinese economy. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชซิ่ง